

Aan de raad

Samenvatting:

De Twentse gemeenten hebben zich uitgesproken over de wijze waarop ze in de toekomst willen blijven samenwerken met het rapport 'Samenwerken doen we zelf'. In dit rapport is de samenwerking uitgewerkt op drie niveaus: Samenwerkende raden, Samenwerkende portefeuillehouders en Samenwerkende ambtelijke organisaties. Op basis van dit rapport en de standpunten die de diverse gemeenten in Twente hebben ingenomen, is een voorstel gemaakt met een Regeling Regio Twente en een Regeling Twentebedrijf voor een nieuwe vorm van regionale samenwerking. In de veertien gemeenten ligt dit voorstel ter besluitvorming voor. Door voor 1 november 2015 (uiterlijk 13 november) te besluiten, kan de vernieuwde samenwerking op 1 januari 2016 van start gaan. Dit is ook het moment waarop het overgangsjaar van afschaffing van de plus in de Wet gemeenschappelijk regelingen (Wgr-plus) afloopt en waarop de huidige regeling Regio Twente is gebaseerd. Wij stellen u voor in te stemmen met het voorstel voor de nieuwe samenwerking op Twents niveau.

Aanleiding:

Op formele gronden is het noodzakelijk dat de Regio anders wordt georganiseerd omdat de plusregio in Twente verdwijnt. Op 10 oktober 2012 heeft de regioraad van Regio Twente besloten tot een heroriëntatie van de samenwerking van de Twentse gemeenten. In 2014 is een stuurgroep (Commissie Robben) opgericht die in april 2015 een definitief rapport. 'Samenwerken doen we zelf' over de samenwerking van de Twentse gemeenten heeft opgesteld. Op 29 juni 2015 hebben raad en college in de raadsvergadering een gezamenlijk standpunt vastgesteld, dat per brief van 2 juli 2015 aan de voorzitter van Regio Twente is medegedeeld.

Op basis van de standpunten van de diverse Twentse gemeenten ligt een voorstel voor met een aangepaste Regeling Regio Twente en een (nieuwe) Regeling Twentebedrijf aan de Twentse gemeenteraden, colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de Twentse gemeenten.

Doelstelling:

De huidige regeling omvormen tot een toekomstgerichte, effectieve en democratisch gelegitimeerde samenwerking in Twente, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau.

Mogelijke oplossingen:

Op basis van de standpunten van de gemeenten is een definitief voorstel gemaakt voor samenwerking met een gewijzigde Regeling Regio Twente en een nieuwe bedrijfsvoeringsregeling. In het voorstel is zoveel mogelijk rekening gehouden met de standpunten van de diverse gemeenten. Niet aan alle wensen kon worden tegemoet gekomen, aangezien de standpunten soms te ver uit elkaar liggen of door een minderheid van gemeenten worden ingenomen.

Gewijzigde regeling Regio Twente

De gewijzigde regeling Regio Twente is een collegeregeling met een algemeen bestuur dat is samengesteld uit veertien collegeleden (uit iedere deelnemende gemeente een) plus de burgemeester van de grootste gemeente als voorzitter.

Aan Regio Twente worden alleen collegebevoegdheden overgedragen. Het is niet mogelijk om raadsleden op te nemen in het algemeen bestuur zolang er geen raadsbevoegdheden worden overgedragen. Het algemeen bestuur wordt ondersteund door een klein dagelijks bestuur, dat de praktische coördinatie op dagelijks niveau regelt plus een aantal formeel wettelijke taken zoals

beslissingen over personeel, contracten en bezwaarschriften. De inhoudelijke voorbereiding van de regionale samenwerking ligt bij de overleggen van portefeuillehouders (portefeuilleberaden, bestuurscommissies) en bij bestuurlijke overleggen in geval van 'coalition of the willing'. Raadsleden kunnen portefeuillehouders uit de eigen gemeente aanspreken op de regionale samenwerking. Verder houden raden invloed, omdat zij de gemeentelijke begroting en daarmee de bijdrage aan de begroting van de gemeenschappelijke regelingen vaststellen. De voorstellen uit 'Samenwerken doen we zelf' om te komen tot een Twenteraad met een bijbehorend presidium worden geoperationaliseerd. Zo ontstaat experimenteerruimte voor de Twentse raadsleden om bijeen te komen om richtinggevende uitspraken te doen over werkprogramma en bestuursopdrachten. Via genoemd presidium, dat bestaat uit een vertegenwoordiger van elke gemeenteraad, worden de bijeenkomsten van de Twenteraad voorbereid met ondersteuning van de griffiers. Niet alle raden denken hetzelfde over de positie van de raden en de voorgestelde werkwijze van de Twenteraad. In de komende tijd zullen de raden met elkaar hierover verder in gesprek moeten. Dit kan leiden tot het overdragen van één of meer raadsbevoegdheden, het instellen van een commissie van advies of via opiniërende bijeenkomsten van de Twenteraad conform het advies 'Samenwerken doen we zelf'. Wanneer de 14 Twentse raden raadsbevoegdheden op een bepaald terrein willen overdragen, dan wordt de collegeregeling Regio Twente aangepast in een college/raadsregeling Regio Twente met ook raadsleden in het algemeen bestuur.

Bedrijfsvoering in aparte gemeenschappelijke regeling: het Twentebedrijf

Voorgesteld wordt om de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken in een nieuwe gemeenschappelijke regeling te plaatsen; het Twentebedrijf. De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt sinds 1 januari 2015 de mogelijkheid om voor de uitvoering van werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering een lichte vorm van gemeenschappelijke regeling aan te gaan, de bedrijfsvoeringsorganisatie. De uitvoering van bedrijfsvoeringstaken is op deze manier duidelijk gescheiden van de beleidsuitvoeringstaken van Regio Twente.

Vorbereiding en uitvoering van beleid van publieke gezondheid (GGD), de organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente (OZJT), recreatieve voorzieningen, economie, belangenbehartiging en de 'coalitions of the willing', zoals Kennispunt Twente en Netwerkstad, blijven bij Regio Twente. De bedrijfsvoeringstaak salarisadministratie en de bedrijfsvoeringstaken voor de VRT worden na 1 januari 2016 nog tijdelijk uitgevoerd door Regio Twente tot het moment dat het Twentebedrijf een casco heeft en gevuld wordt. Dan zullen deze taken en verdere bedrijfsvoeringsonderdelen worden ingeplugd in het Twentebedrijf. In het Twentebedrijf komen ook de bedrijfsvoeringstaken terecht, die gemeenten (in de toekomst) op basis van vrijwillige samenwerking gezamenlijk willen uitvoeren of waarvoor de samenwerking gebaseerd is op een wettelijke verplichting (bijvoorbeeld VRT). Er is gekozen voor een zo licht mogelijke gemeenschappelijke regeling, met een belangrijke rol voor de secretarissen van de deelnemende organisaties. Samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering is hierdoor feitelijk een verlengstuk van de eigen bedrijfsvoering. Het Twentebedrijf stelt zelf geen beleidsmatige kaders op.

Governance

Zowel de Regio Twente (openbaar lichaam) als het Twentebedrijf (bedrijfsvoeringsorganisatie) wordt bestuurd door collegeleden van de deelnemende gemeenten. In het rapport '*Samenwerken doen we zelf*' staan de rol en positie van de colleges van B&W in de gewijzigde Regeling Regio Twente uitgebreid beschreven. In het Twentebedrijf ligt de bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de colleges van B&W, maar zorgen de secretarissen voor de aansturing.

Nieuw in de regeling Regio Twente is de rol van de secretarissen. Binnen de gemeenten zijn zij ambtelijk verantwoordelijk voor de organisatie en de bedrijfsvoering. Daarom is het logisch dat zij, wanneer het gaat om gezamenlijke taakuitoefening, ook een belangrijke rol spelen via de kring van secretarissen. Zij zien toe op het goed en efficiënt functioneren van het ambtelijk apparaat. Daarmee wordt een verbinding gelegd tussen het ambtelijk apparaat van de Regio Twente en dat van de deelnemende gemeenten.

Financiën

De financiering van Regio Twente zal na wijziging van de regeling grotendeels hetzelfde zijn als nu het geval is. De basisfinanciering voor de verplichte samenwerkingen of de in het verleden afgesproken samenwerking, zoals de GGD (verplicht) of recreatieve voorzieningen (vrijwillig), blijft hetzelfde. Voor de samenwerkingen op het gebied van 'coalitions of the willing' wordt gebruikgemaakt van een transparant kostprijsmodel. Dat wil zeggen dat de kosten die gemaakt worden voor de diensten die worden afgenomen verrekend worden met de betreffende deelnemers. De financiering van het Twentebedrijf gaat uit van een groeimodel. Het concept van 'coalition of the willing' betekent namelijk dat nog niet vaststaat welke taken het Twentebedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen.

In het groeimodel wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel. In een eerste inschatting komen de kosten uit op circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). De financiering van de dienstverlening vindt plaats op basis van het profijtbeginsel. In 2017 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Uiteraard is het uiteindelijk de bedoeling dat met deze vorm van samenwerking bespaard wordt en de kosten van het casco terugverdiend worden.

Voorgestelde oplossing:

Het voorstel biedt een goede basis om te komen tot een nieuwe regionale samenwerking. Een aantal zaken zal in de praktijk overigens nog verder uitgewerkt en vormgegeven moeten worden. Dat geldt onder andere voor de positie van de gemeenteraden. Het is daarom goed dat er een regelmatige evaluatie is ingebouwd. Op die wijze kunnen we gezamenlijk de vinger aan de pols houden en bijsturen waar dat nodig is.

Als we kijken naar onze reactie van juli 2015 op het rapport van de commissie Robben, dan is voor het Twentebedrijf inderdaad gekozen voor een afzonderlijke lichte bedrijfsmatige samenwerkingsovereenkomst. Daarmee komt het los van regionale sturing en kan het met een eigen profiel in de regionale Twentse 'overheidsmarkt' worden gezet. Ook voor de taken op het terrein van de volksgezondheid (GGD) en OZJT pleitten we voor een afzonderlijke regeling omdat dat beter aansluit bij de huidige werkwijze in het kader van de decentralisaties binnen het sociale domein. Ook maakt het de geldstromen helderder. Op dit punt stonden we echter alleen.

Eén van de zaken die de komende tijd nog verder uitgewerkt zal moeten worden, is de precieze invulling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur. Het voorzitterschap van de Regio blijft in de voorstellen bij de burgemeester van de grootste gemeente.

Rondom de invulling van het Twentebedrijf, de taken die daaronder gaan vallen en de wijze van bekostiging vindt op secretarissenniveau nog verder overleg plaats. In principe staan we open voor verdere ambtelijke samenwerking op Twentse schaal waarbij we van geval tot geval bekijken in hoeverre we concreet aanhaken bij de activiteiten die binnen het Twentebedrijf worden ontplooid.

Burger en overheidsparticipatie:

N.v.t.

Communicatie:

N.v.t.

Effecten meten:

In de in juni 2015 verschenen handreiking '*Grip op regionale samenwerking; handreiking voor gemeenteraadsleden en griffiers*' (een initiatief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Vereniging van Griffiers) staan acht gouden lessen om met bestuurlijke samenwerking om te gaan. Eén daarvan is om de samenwerkingsverbanden regelmatig te evalueren. Mede naar aanleiding van de consultatie van de gemeenteraden is daarom in beide

regelingen opgenomen dat er aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad een evaluatie wordt gehouden waarbij de raden worden betrokken. De eventuele overdracht van raadsbevoegdheden kan onderdeel zijn van deze evaluatie.

Planning:

De huidige regeling van Regio Twente is vastgesteld op basis van de plus in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr-plus). Op grond van het overgangsrecht in het kader van de afschaffing van de Wgr-plus moet de regeling per 1 januari 2016 zijn aangepast. Als de regeling niet tijdig wordt aangepast, dan houdt Regio Twente van rechtswege op te bestaan. Daarmee is er geen continuïteit meer voor het uitvoeren van de huidige taken en bevoegdheden, zoals bij de GGD, OZJT, economie en recreatieve voorzieningen. Deze situatie dient te worden voorkomen. Omdat de regeling Regio Twente is getroffen door de gemeenteraden, colleges van B&W en de burgemeesters is voor een wijziging daarvan een besluit nodig van deze drie bestuursorganen.

Concept Besluit:

1. Kennis te nemen van het rapport '*Samenwerken doen we zelf*';
2. De Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen, zoals bijgevoegd bij dit besluit;
3. Met de andere Twentse raden een Twenteraad te vormen om het gesprek te voeren over regionale samenwerking en de betrokkenheid van raden bij deze regionale samenwerking;
4. Samen met de andere Twentse raden voor de Twenteraad een presidium in te stellen, dat tot taak krijgt de bijeenkomsten van de Twenteraad voor te bereiden;
5. ~~De heer-/ mevrouw [naam raadslid] af te vaardigen naar het presidium van de Twenteraad;~~
6. De Regeling Regio Twente aan het einde van elke zittingsperiode van de raad te evalueren en hierbij de eventuele overdracht van raadsbevoegdheden te betrekken;
7. Ons college toestemming te verlenen om de Regeling Twentebedrijf te treffen.

Nijverdal, 29 september 2015

Burgemeester en Wethouders van Hellendoorn,

De secretaris,

F. Dijkstra MBA,

de burgemeester,

mevr. A.H. Raven BA,

Advies commissie(s):

De commissie algemene bestuurlijke zaken en middelen stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad van 10 november 2015.

Nr. 15INT02984

Nijverdal, 10 november 2015

Aldus besloten,

De raad van Hellendoorn,

De griffier,

mevr. drs. K. Zomer

de voorzitter,

mevr. A.H. Raven BA

Bijlagen:

Aanpassing regeling Regio Twente (inclusief toelichting)

De volgende stukken zijn eveneens te raadplegen via de website van de Regio Twente:
<http://www.regiotwente.nl/projecten/twentse-samenwerking>

1. Brief aan de raden van de Twentse gemeenten
2. Eindrapport stuurgroep Heroriëntatie Twentse Samenwerking *'Samenwerken doen we zelf'*
3. Aanpassing regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Twentebedrijf
4. Bestuurlijke oplegger voor de procesverantwoordelijke, de voorzitter van Regio Twente
5. Model formulering besluit in gemeenten
6. Voorstel voorzitter Regio Twente n.a.v. standpunten gemeenten
7. Overzicht reacties gemeenten op rapport
8. Voorlopige analyse standpunten raden inzake rapport 'Samenwerken doen we zelf'
9. Regio Twente in transformatie
10. Twentebedrijf bedrijfsplan deel I&II.